

8. Vinduer, døre og postkasser

8.1 Låse

Låsespray

Ruko Låsespray er et smøre- og rensmiddel specielt udviklet til låsecylindre og som øger låsecylinderens funktionssikkerhed og levetid væsentligt. Låsesprayen er klar til brug efter let omrystning. Sprayens plasticrør anbringes i nøglehullet, hvorefter sprayknappen holdes nede i ca. 1 sekund. Stik nøglen ind og drej et par gange. Ruko Låsespray er hurtigtørrende, lugt- og farvefri og binder ikke støv og snø.

Låsefedt

Ruko Låsefedt er ideel til smøring af låsefæller og lign., idet fedtet trænger ind i stålets mikroskopiske ujævnheder og giver fallen en glat og hård overflade, der gør at døren lukker lettere og mere lydløst. Låsefedt er fugtgivende, mindsker korrosion og binder ikke salt. Kan også anvendes til smøring af hængsler og lign.

Låsecylindre

Før ibrugtagning skal låsecylinderen smøres med Ruko Låsespray. For at bevare cylinderens funktion fremover, anbefales at anvende Ruko Låsespray for hver 5.000 åbninger, dog mindst en gang hvert halve år. I vinter-tiden på særligt udsatte cylindere, f.eks. gitterportlåse og udendørs stålskabe, anbefales hyppigere forebyggende behandling med Ruko Låsespray for at hindre tilfrysning. Til evt. optøning anbefales isopropylalkohol. Der må aldrig anvendes grafit, olie eller fedtstof i cylinderen.

Hængelåse

Brug Ruko Låsespray i nøglehullet på hængelåsen. Smør med Ruko Låsefedt i bøjlehullet og på den flade side af bøjlen.

Vigtigt:

Alle Ruko cylindre og hængelåse skal vedligeholdes med Ruko Låsespray for at undgå funktionsproblemer. Ruko's testresultater viser, at ved anvendelse af forkert låsespray nedsættes cylinderens funktion betydeligt og slitage af cylinder og på nøglen forøges væsentligt.

Nøgler

Nøgler bør holdes rene for smuds, da det ellers føres med ind i cylinderen og virker skadelig på mekanismen. Rengør af og til nøglen. Nøgler til CLIQ system indeholder elektronik og nøglerne er ikke vandtætte. Hvis nøglen bliver våd, fjernes batteriet og nøglen tørres ved stuetemperatur.

Pudsning

Produkter med overflade af krom, rustfrit look eller rustfrit stål kan aftørres med en fugtig klud, evt. med sæbe. Produkter af lakeret messing aftørres med en fugtig klud. Produkter af ulakeret messing kan pudses med pudsecreme uden slibemiddel. På messingcylindre må nøglen indsættes, mens pudstning foregår, for at hindre pudsecreme i at trænge ind i cylinderen. Nøglen aftørres omhyggeligt bagefter.

Overmaling af cylindre og andre produkter med bevægelig mekanisme må ikke finde sted.

Ruko-Line dørgreb

Nålelejet i Ruko-Line dørgreb er smurt fra fabrikken og kræver ikke yderligere smøring.

Døråbnere og dørlukkere

For at opnå optimal funktion skal døråbnere og dørlukkere tjekkes jævnligt. Døren skal lukke helt, men ikke med for stor kraft; døren må ikke banke i og ej heller støde på væg eller lignende ved åbning. Låsen skal være låst op før døråbneren åbner døren. Dørstop skal monteres.

Låsekasser, motorlåse og låsekasser med magnetkontakt

Låsene er klar til brug; de indvendige dele skal ikke smøres. Derimod anbefales det at smøre fallen for hver 5000 åbninger, dog mindst en gang hvert halve år med Ruko låsefedt. **BEMÆRK! Brug ikke låsespray i låsekasser og motorlåse.**

Karmoverføringen beskytter kabler til motorlås og lignende i overføringen mellem dør og karm. Kontrollér at karmoverføringen er hel, at den er fastgjort på forsvarlig vis og at den ikke har skarpe knæk. Derudover skal karmoverføringen hænge frit uden at komme i forbindelse med omgivende ting.

El-slutblik

De bevægelige dele af el-slutblikket smøres med Ruko Låsefedt for hver 5.000 åbninger, dog mindst en gang hvert halve år.

Kortlæsere og tastaturer

Disse kan rengøres med en fugtig klud. Læsehovedet renses to gange med et renseskort. I udsatte miljøer kan det være nødvendigt at rense læsehovedet oftere.

8.2 Indvendige døre

Vedligehold af indvendige døre:

Som vejledning ved valg af materialer til rengøring og reparation af døre, giver vi her en kortfattet beskrivelse af den overfladebehandling vores produkter gennemgår før levering. Her findes videre oplysninger om rengøringsmidler samt farver og anden overfladebehandling som vi anbefaler.

Der er primært tale om døre i naturtræ. Derfor kan der forekomme mindre farveforskelle eller patina. Det afhænger bl.a. af hvilken overflade der er tale om. De forskellige overfladebehandlinger gør også at behovet for vedligeholdelse varierer:

Lakerede/malede døre:

Døre i klarlak, biolud/lak, hvidpigmenteret lak, hvidmalede døre og døre i ædeltræ har alle en meget taknemmelig overflade. Dørene kræver ingen efterbehandling, er vand- og smudsafvisende mange år frem i tiden og stort set vedligeholdelsesfri.

Mørklud/olie:

Denne behandling efterlader døren vand- og smudsafvisende. For at bevare disse egenskaber og den flotte overflade anbefales det at behandle døren ca. en gang om året med mørklud/olie eller mørklud/voks. Kan fås hos forhandleren.

Både olie og voks påføres nemt med en blød, fnugfri klud på langs af træets årestruktur.

Ubehandlede døre:

En ubehandlet dør er altid modtagelig overfor snavs og støv. Det er muligt at efterbehandle døren med lak eller lud. I så fald er det vigtigt at give begge sider samme behandling.

TIP:

Lakerede døre:

Skulle der med tiden komme en ridse eller et mærke i døren, kan det udbedres med en lakstift, som passer til dørens farve.

Med mellemrum kan man friske døren op med møbelpolitur. Det gør at den er bedre beskyttet mod snavs og fedtpletter.

Ubehandlet eller oliebehandlet:

Skulle der med tiden opstå trykmærker og ridser, lægges en fugtig klud på området. Kluden opvarmes herefter forsigtigt med et varmt strygejern, så træet "rejser" sig.

[Swedoor](#)

8.3 Vinduer og udvendige døre

Vedligehold, rengøring og smøring

Generelt om vedligehold:

Der skal for elementerne foretages et almindeligt vedligehold, der omfatter rengøring og smøring samt kontrol af tætningslister og glasbånd. Dette vedligehold gennemføres efter følgende retningslinier:

Rengøring:

Afhængig af orientering og placering vil der ske tilsmudsning af udvendige karm- og rammeblader.

Rengøring heraf bør ske med passende mellemrum. Det foretages normalt i forbindelse med en rudepudsning, hvor karm- og rammeblader afvaskes med vand tilsat alm. rengøringsmiddel. Efterfølgende aftørres flader og kanter.

Smøring:

Der bør en gang om året (eller oftere om nødvendigt) foretages smøring af alle bevægelige dele ved hængsler og lukke- og låsebeslag. Specialet er det vigtigt, at bevægelige nitteforbindelser ved f. eks. vendebeslag smøres mindst en gang om året.

Ved rene metalforbindelser smøres med syrefri olie, der kan påføres med oliekanne, injektionssprøjte eller fra spraydåse med tyndt rør.

Ved bevægelige forbindelser mellem metal og kunststof smøres med stearin eller et specielt glidemiddel. Sådanne forbindelser forekommer ved glideskinner af forskellig type. Det er vigtigt for funktionen, at der også sikres en renholdelse af skinnernes glideflader m.v.

BEMÆRK:

Plastbøsning ved bremsearm på terrassedør må ikke smøres, plastklods ved glidebeslag i topstyret ramme må heller ikke smøres. En

smøring vil fjerne friktionen og dermed bremseevnen.

Tætningslister og glasbånd:

Sammen med den regelmæssige smøring bør foretages eftersyn af tætningslister og glasbånd.

For tætningslister kontrolleres, at deres position og fastholdelse er i orden samt at listerne fortsat opfylder deres tætningsfunktion. Ved de fleste elementtyper er det en enkelt operation at af- og påmontere tætningslisterne. Det bør så vidt muligt altid ske i forbindelse med en evt. vedligehold af overfladebehandlingen. Tætningslister må aldrig overmales!

For glasbånd kontrolleres, at båndenes position og komprimering fortsat giver sikkerhed for tæthed, ligesom hjørnesamlinger skal være helt tætte. Glasbåndenes komprimering kontrolleres nemmest med et tyndt søgerblad, der skal møde modstand ved indføring mellem glasfladen og glasbåndet.

Overfladebehandling,

System 2 ØKO:

De leverede døre og vinduer har fået en industriel overfladebehandling efter de nyeste principper. Vi behandler efter System 2-ØKO princippet.

Det er en miljøvenlig 3 lags overfladebehandling uden vakuum imprægnering.

TRÆ:

Grundlaget er 100% kernetræ på udvendige flader, dvs. karmfals og udvendig ramme. Overfladen grundes i 2 omgange med en grundmaling tilsat svampe-dræbende midler. Behandlingen afsluttes med en topmaling, der ligesom grundmalingen er vandbaseret.

TRÆ/ALU:

Behandlingen er den samme som på træelementer. Dog er kravet til kernetræs-andelen lavere. Den første lamel på rammen bag alu-delen er hos os stadig 100% kernetræ. Karmen påvirkes kun minimalt af vejrliget, da hele karmfalsen er i aluminium.

Harpiksknopper/ – udtræk:

Træ er et levende materiale. Derfor må det accepteres, at der selv med den bedste overfladebehandling kan dannes harpiksknopper under malingen. Hvis harpiksen trænger gennem malingen som små dråber, kan den fjernes med sprit eller terpentiner. Sidder harpiksen som små knopper under malingen, bør der gå 1 års tid inden overfladen genoprettes. Harpiksen kan da skrubes / slibes bort inden der males på ny.

Fingersamlinger:

Ligeledes kan fingersamlinger / lamelsamlinger ind i mellem ses gennem malingen. Ved en fingersamling kan der også trænge lidt harpiks frem, da årene her er afbrudt.

I øvrigt henvises til bilag 16 i Vinduesindustriens Tekniske Bestemmelser, der omhandler industriel overfladebehandling af dør-/vindueselementer.

Vedligeholdelse bør finde sted når overfladen viser tegn på nedbrydning.

Det vil som regel først ses på de nederste dele på syd og vestvendte elementer, ofte som små revner på endetræ, typisk på glaslisterne.

TRÆ, fyr malet og TRÆ/ALU:

Følgende metode anbefales ved vedligeholdelse: Løstsiddende maling fjernes. Evt. harpiks fjernes med sprit / slibes bort og

efterskylles med vand.

Afvask med vand tilsat ammoniak eller grundrensemiddel. Slib overfladen med fint sandpapir. Blotlagt træ grundes med grundmaling.

Elementerne kan herefter overmales med vandbaseret maling af god kvalitet. Følg her brugsanvisningen på den valgte maling.

TRÆ, mahogni olieret:

Overfladebehandlingen er udført med linolie tilsat fungicider. Endvidere er linolien tilsat lidt farve.

Vedligeholdelse

Behandlet træ bør efterses hvert år, fx forår og efterår, og om nødvendigt efterbehandles for at opnå optimal beskyttelse mod nedbrydning af træet.

De første tegn på nedbrydning af overfladebehandlingen vil normalt vise sig som misfarvning af træet i de udsatte områder. Vi anbefaler, der i de første år efterbehandles med et halvt års interval for at sikre, at overfladebehandlingen forbliver vandafvisende og for at træet mættes. Senere kan genbehandlingen foretages med op til 1 års interval.

Efterbehandling

Det bedste resultat opnås med en rund pensel af god kvalitet. Er overfladen ru, anbefales let afslibning med fint sandpapir. Slibestøv fjernes før oliering.

Linolien skal altid påføres i meget tynde lag. Overskydende olie skal tørres af efter kort tid, da overfladen ellers vil fremstå meget uens.

Linolien skal være af en god kvalitet og skal indeholde fungicid.

Luftfugtighed:

Luftfugtigheden i det danske klima varierer meget hen over året. Høj luftfugtighed i sommerhalvåret og lav luftfugtighed i vinterhalvåret. Træ er et naturmateriale og tilpasser sig derfor luftfugtigheden.

Vore elementer er produceret til montering i almindeligt indeklima (dvs. en relativ fugtighed (RL) mellem 35-65% ved 20 gr.

Bemærk: Det er dit ansvar, at disse forhold er til stede.

Du kan i perioder være nødt til at tilføre fugt i rummet/ boligen ved hjælp af en luftbefugter for at holde dette niveau. Tager elementerne skade (krumning / revnedannelser / opfugtning / opbobling af maling) som følge af for lav – eller for høj luftfugtighed er Cetonia A/S uden ansvar herfor.

Undgå fugtskader – luk vinduet op!

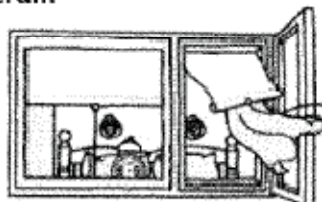
(Uddrag af SBI-anvisning nr. 76)

I opholdsrum

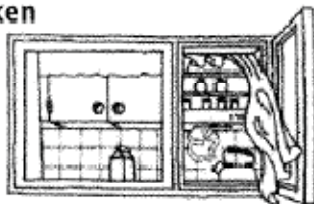
- Luft ud et par gange om dagen eller benyt udeluftventiler, hvis sådanne findes.
- Hvis ruderne begynder at dugge, så sørg for mere udluftning.
- Lukke ikke helt for varmen i rum, som ikke benyttes.
- Anbring ikke skabe eller større møbler helt tæt op mod en ydervæg – rumluften skal kunne cirkulere bagom, ellers kan der komme mugpletter på væggen.

I soverum

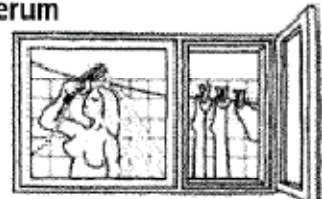
- Luft ud og sørg for, at sengetøjet bliver luftet hver morgen.
- Vend madrasserne af og til.
- Lad ikke soverum være helt uopvarmede.
- Hvis ruderne dugger, så sørg for bedre udluftning til det fri eller eventuelt til boligens andre rum.

I køkken

- Tilstop eller luk aldrig aftræksåbning eller udsugningsventil.
- Luk helt op for udsugningsventil eller lad køkkenventilator eller emhætten køre for fuld kraft under madlavning.
- Læg låg på gryder under madlavning, så kommer der ikke så megen fugtighed i køkkenet.
- Luft godt ud under og efter madlavning.

I baderum

- Tilstop eller luk aldrig aftræksåbning eller udsugningsventil.
- Undgå så vidt muligt tøjvask og især tøjtørring i lejligheden – men kan det ikke undgås, så benyt baderummet og sørg for god udluftning.
- Luft godt ud efter badning.
- Afkast af varm og fugtig luft fra tørretumbleren bør føres direkte til det fri.

8.4 Vinduesbundplader

Gode råd om pleje af granit og marmor

Naturstensplader er ved modtagelsen uden nogen form for behandlet overflade. Derfor tilråder vi – hvad angår bordplader og vægfliser – at man, når stenen er færdigmonteret og klar til at tage i brug, afvasker overfladen med rent vand. Når fladerne er tørre, behandles de med BK Voks. Voksen gnides på i et tyndt lag og efterpoleres. Denne behandling skal foretages et par gange med nogle ugers mellemrum. Senere efter behov.

Ønsker man at give sine bordplader yderligere beskyttelse kan man forsegle overfladen. Når bordpladerne er færdigmonterede og klar til at tage i brug, vaskes overfladen med rent vand. Når pladerne er tørre, påføres et tyndt lag BK Overfladeforseglers. Umiddelbart efter påføres endnu et tyndt lag. Efter få minutter påføres pladerne et tyndt lag BK Voks, og der efterpoleres. Herefter er pladerne klar til brug.

Man bruger ikke voks på et naturstengulv af hensyn til skridsikkerheden. Væggene i en busseniche derimod skal altid behandles med voks.

Daglig vedligeholdelse:

Vi anbefaler at bruge BK Natursæbe, der er fremstillet på basis af kokosolie og tilsat kalkbinder. Denne sæbe efterlader ikke den hvide hinde (sæbekalk) på materialet, og der skal derfor ikke eftervaskes.

Man kan med fordel vaske et nyt naturstengulv (gulvet skal være tørt) med en kraftigere dosering første gang, f.eks. 1 del BK Natursæbe

og 5-6 dele vand. Lad sæbeopløsningen blive på gulvet ca. 15 minutter og vask derefter gulvet over med rent vand for at fjerne eventuel overskudssæbe. Man sikrer sig herved, at materialet har påbegyndt den første optagning af fedtstof, som senere vil give materialet den optimale overflade. Den daglige rengøring skal herefter foretages efter den anbefalede dosering.

Grundrengøring: Til rengøring af meget snavsede naturstengulve eller bordplader kan man bruge BK Special (grundrens), som fjerner al fedt og snavs fra stenen. BK Special skal altid sidde på overfladen i 10 minutter. Overfladen vaskes af med vand, og hvis vandet er meget snavset, gentages behandlingen.

Marmor tåler ikke syre i nogen form – heller ikke eddike eller citronsaft, som også er en form for syre! Spilder man noget syreholdigt på en marmorplade, bør det vaskes af med det samme.

Granit tåler stort set alle former for rengøringsmidler. Men det er værd at vide, at brug af sulfid morderheder mætningen af stenen

Granit er varmeåst, men tåler ikke ekstremt høje varmegrader. Derfor anbefaler vi, at man altid sætter varme gryder og pander på en bordskåner.

Plejeprodukterne kan købes hos Brdr. Kofod A/S, Jens Olsensvej 21, 8200 Århus N, tlf.: 8741 1414 eller online på www.natursten.com

8.5 Dørgreb

Randi

Mirabellevej 3

DK-8930 Randers

Tel (+45) 86 42 75 22 Fax (+45) 86 43 93 14

www.randi.ingersollrand.dk

Line 18® beslagprodukter i børstet rustfrit stål (AISI 304)

Line 18® dørgreb og bygningsbeslag er som standard udført i mat-børstet rustfrit stål, hvilket passer til moderne byggeri og giver optimal beskyttelse mod korrosion i almindeligt atmosfærisk miljø. Produkterne kan anvendes overalt til indvendig og udvendig afslutning af huse og bygninger.

Materiale og overflade

Rustfrit stål er særdeles velegnet til brug, hvor der stilles krav om stor slidstyrke, høj hygiejne og god korrosionsmodstand. Rustfrit stål danner en tynd, beskyttende oxidhinde, der giver en tæt, bestandig overflade med stor styrke overfor mekanisk belastning.

Den anvendte legering betegnes med AISI 304, som har følgende materialespecifikation:
Chrom 18-19 % ; Nikkel 8-10 % ; Kulstof ≤ 0,07 % ; Mangan ≤ 2 % *(iht. EN 10088)*

På trods af indholdet af bl.a. nikkel betragtes rustfrit stål som et ikke-allergisk materiale ved anvendelse til dørgreb, beslag og lignende. En række del-komponenter kan være fremstillet i andre materialer såsom polymer, messing eller aluminium. Anvendelsen af disse er sket under hensyntagen til produktets optimale funktion, produktion og holdbarhed.

Vedligehold og rengøring

Kontroller med passende mellemrum funktion og montering af dørgreb og beslag, og efterspænd eventuelle løse befæstigelses samt rengør produktets overflader.

I industri- og byområder med forøget påvirkning af svovl- og nitrogenoxider samt i kystnært miljø med nedslag af chlorid kan den beskyttende oxidhinde på rustfrit stål blive angrebet, således at overfladen anløber og eventuelt danner rødbrune skjolder, som kan minde om rust. Der er dog kun tale om angreb af overfladisk karakter. Misfarvningerne kan nemt forebygges eller fjernes ved almindelig rensning af overfladen.

Til rengøring anvendes varmt vand, mildt rengøringsmiddel, bløde børster eller syntetiske puds-svampe. I særlige tilfælde kan anvendes polermiddel specielt egnet til rustfrit stål. Beryt aldrig skure /stålsvampe eller stålbørster, da dette kan beskadige overfladen!

Kun ved korrekt montage og vedligeholdelse er produktet dækket af garantien.

Miljøforhold

Anvendt alene afgiver rustfrit stål ingen skadelige dampe eller metaller fra sig. Generelt klassificeres rustfrit stål ikke som miljøfarligt affald, men da materialet indeholder bl.a. tungmetaller bortskaffes produkterne som jern/metal erhvervsaffald, hvilket sikrer optimal sortering og recirkulering.

Der foreligger ingen sikkerhedsdatablad eller miljømærkning for Line 18® produkterne.

Yderligere information

Opstår der tvivlstilfælde om anvendelse, vedligeholdelse eller bortskaffelse af Line 18® dørgreb og bygningsbeslag, bør leverandøren kontaktes for råd og vejledning.

Oplysningerne i dette dokument er baseret på leverandøranvisninger, almen teknisk information samt praktisk erfaring. Eftersom de forhold produkterne anvendes under ofte ligger uden for Ingersoll Rand's kontrol, kan vi ikke garantere andet end produkternes kvalitet. Produkterne bliver leveret i henhold til vores generelle salgs- og leveringsbetingelser.